

L'art de l'escultor Joan Rebull

Quan la suggestió del Museu que tants estralls ha fet estava de moda, en posar davant els ulls d'un *crític d'art*, una escultura, abans de respondre o de donar l'opinió, acostumava a dir amb un aire preconcebut d'hermètica suficiència: "A veure; volen fer el favor d'apartar la cortina? Així puc observar millor".

El *bon* crític s'entornava a casa, consultava els seus llibres i a l'endemà sortia el *judici* a base de documentació de diccionari, amb múltiples dades i sobre tot amb florides al·lusions a la mitologia.

Sortosament els temps han canviat. S'ha de donar per escrit i a l'acte una entesa opinió establint l'obra del jove artista amatent a l'orientació del seleccionador estètic, que altre no és la funció ennoblidora del crític, i de vacillar-se o assenyalar una ruta desencertada o cínicament interessada, no cal dir com ha de ressentir-se'n la cultura pública. Mancar a la possibilitat de renovació col·lectiva, és traïr la saludable direcció que sempre han portat les minories intel·ligents.

Per on començaria l'ennobliment de les costums, si els cridats a donar l'exemple per tant que es gloriï de selectes, emmudissin, o cosa pitjor i molt més greu, de pròpia voluntat s'afegissin al conveni indesitjable mancats d'aspiracions ideals?

La post-guerra ha revifat amb la ilimitació de les possibilitats estètiques, la realitat del món sensible, i sense que d'una manera definitiva es tingui per clòs l'academicisme — (s'esmenta, objectivament, un fet; no es tradueix, en concret, l'intuïtiva predisposició favorable, i molt menys es fixen les preferències personals i raonades per determinada tendència) — plau més l'obra artística en tant més suggereix, impremeditadament, la manifestació entenedrida i senyorial d'una transcendent beatitud.

Important és la subordinació de l'artista a la tècnica geomètrica, a la conscient estilització dels volums: sense un responsable domini tècnic no es pot, en veritat, avançar pel camí de les realitzacions durables. Se sobreentendria, sinó fós prou entès com que per respirar calen l'aire i la llum.

No maleïm de la tècnica. Sense ofici no hi ha manera d'executar res que positivament pugui recomenar-se.

Quan l'artista harmonitza la tècnica amb què executa l'obra—una tècnica que presuposa un dur mestratge, un reflexionat control, un auto-governament del caràcter — amb la viva expressió d'una personalitat original agradada d'una ideal arquitectura de temple obert amb translúcides parets del més pur cristall, es pot dir que ha enfilat el seu camí de l'honradesa estètica.

Es aleshores, i no abans, quan es té dret, a condició de no perllongar-lo — car devindria tanmateix mortificant amanerament — a la cabriola dionisiaca, al graciós estirabot estrident.

Cal el previ domini del ritme, de la forma i del volum, l'agilitat del destriar que se'n diu en l'especialitat de la talla de fusta, per a que l'artista pugui triomfar de la matèria i fer-la a la pròpia sensibilitat imaginativa.

Triomfador de Bourdelle, més enllà de l'hellenisme de confiteria, i racialment taragoní, el que vol dir antípoda de França, ens plau assenyalar a Joan Rebull com en-tès executor d'escultura verament artística.

Qui eregui trobar-hi *trafica*, perdrà el temps.

Res tan llunyà de les Acadèmies i tan a prop de les eternes deus de l'art com l'obra saborosa, de profunda joia de Joan Rebull.

L'anècdota hi resta a segon terme.

La vitalitat es tan exuberant, i alhora tan plàcida en les escultures de l'artista reusenc, que hom s'hi troba gaudint de l'inestroncable meravella que segles a través està aguantant el món.

S'ha dit que l'home és tan valuós i afinat en quant més harmonitza en ell la sensibilitat i el coratge. Joan Rebull, en respirar la immortal alenada del seu Camp de Tarragona on el cel hi bulleix amb tan vigorós i deslliurats blaus-carmins i on la raó terrenal pròdigament esclata en delitosos brous i abundants fruites; s'ha trobat, dominador com és de l'ofici, que en obeir a la llei del seu ritme recercador — el del llamp — l'obra li bronzia d'immortalitat.

En l'art més càndid d'emoció directa; més expressiu, certament, de la incorporació del guspirejant orient a la cultura, en els seus primers i feixugs passos, d'occident — Síria, Etiòpia, Egipte, han estat mestresses de la sensibilitat plàstica, — hauríem d'aturar-nos, de voler cercar en el baronívol treball de Joan Rebull, el veritable sentit creador.

D'alé semblant per sincera i reverencial subordinació al concepte eternista de l'art, en quant més Joan Rebull el refaci — tanta és de profunda i arborada, la sava amb què s'inicia — tant més ha sentir victorejat el seu nom, i assenyalaria a la glòria de les vinents promocions, l'exemplar i riallera plenitud de les seva obra.

JOSEP MARIA DE SUCRE